

BULLETIN 88

April 2002

Contributie: minimaal 7,--euro per persoon/
jaar.

Dagelijks bestuur:

Voorzitter: Mr. G. Schilperoort
Secretaris: P.J. Pot
Penningmeester A.J. Dekker

Redactiecommissie:

Mr. G. Schilperoort
Mr. R. van der Waal

Conservator: B. Kolbach

Layout: C. Spruit

INHOUD

NIEUWS VAN DE REDACTIE.....	2
NIEUWE VRIENDEN.....	3
TRANEN OP DE GLOBE.....	4
WAT DE KRANTEN ZEGGEN	7
DE VRAGENRUBRIEK	15
WERKGROEP "DIALECTEN HOEKSCHE WAARD"	17
AANWINSTEN	19

NIEUWS VAN DE REDACTIE

Beste vrienden,

Na het verschijnen van het decemberbulletin, waarin er op werd gewezen dat de nieuwe website van het Streekmuseum te bezichtigen is (www.streekmuseumhw.nl), steeg het aantal bezoekers van de site sterk.

Voorals de pagina's die met de afdeling genealogie te maken hebben, mochten zich in een grote belangstelling verheugen.

In het eerste kwartaal van 2002 werd de website bezocht door gemiddeld 50 personen per week.

Mocht u suggesties hebben voor verbetering of uitbreiding van de website dan vernemen we die graag.

Er wordt regelmatig gewerkt aan de registratie van de vele voorwerpen die het museum rijk is in een computerbestand.

Voorbeelden van zo'n beschrijving treft u elders in dit bulletin aan bij de aanwinsten.

In de eerste weken van dit jaar stroomden de contributies voor 2002 gestaag binnen.

De praktijk leert dat de acceptgirokaarten bij sommige vrienden wel eens te lang blijven liggen, waardoor ze later in het jaar moeten worden aangemaakt.

Wilt u voor de zekerheid controleren of u uw contributie voor 2002 al heeft voldaan? U bewijst onze penningmeester een grote dienst als u bij overboeking via telebankieren bij de omschrijving de naam van de betreffende vriend(en) vermeldt.

In het volgende bulletin zullen nadere mededelingen worden gedaan over de vriendendag die dit jaar is vastgesteld op zaterdag 12 oktober.

Noteert u de datum alvast in uw agenda?

NIEUWE VRIENDEN

De hieronder genoemde personen zijn in de afgelopen maanden toegetreden tot de Vriendenkring ter ondersteuning van het Streekmuseum. Wij heten deze nieuwe vrienden/vriendinnen van harte welkom.

L	20892	I.A. Andeweg	Rotterdam
HW	10101	M.M. van den Berg	Oud-Beijerland
HW	10366	A.W. Biemans	Oud-Beijerland
L	20891	A.G. Boers-Smooker	Zeist
HW	10231	Jan Bollaart	Numansdorp
HW	10310	J.L. Bonebakker	Mijnsheerenland
HW	10275	G. Both-van der Hoeven	Oud-Beijerland
L	20890	M. Briegoos-Put	Rotterdam
L	20893	J.J. de Deugd	Dordrecht
HW	10061	G.A. Doudeijns	Klaaswaal
HW	10377	H.G. Fetter	Mijnsheerenland
HW	10680	D. de Geus	Oud-Beijerland
HW	10735	N. Gillesse	Numansdorp
HW	10194	K. Goedhart	Westmaas
HW	10642	Mr. Eduard Harinck en	
HW	10643	Drs. Joukje Harinck-de Weerd	Mijnsheerenland
HW	10705	G.P. van Kralingen	Numansdorp
HW	10028	M. Lammers-van Kleef	Mijnsheerenland
L	20894	A. Maasdam	Den Burg
HW	10674	J. van Mourik	Heinenoord
L	20212	A. Munter v.d. Pol	Barendrecht
HW	10045	Arjan Nobel	Oud-Beijerland
L	20450	L. Noordam en	
L	20451	J.K. Noordam-v.d. Plas	Zuidland
L	20051	B. Palsrok	Oosterhout
L	20890	J. van Prooijen	Leersum
L	20514	P. de Raat	Alphen a/d Rijn
HW	10331	B.P. Slooter	Goudswaard
L	20896	G.C. van der Stoep en	
L	20897	D.A. van der Stoep	Rotterdam
HW	10010	J.A. Timmer	Mijnsheerenland
L	20159	W. Timmers	Oegstgeest
L	20895	F.A. de Wit	Rotterdam
HW	10018	K. Zevenbergen en	
HW	10405	C. Zevenbergen	Heinenoord

TRANEN OP DE GLOBE

De onderstaande tekst die wij van de heer J. in 't Veld uit Elst ontvingen, is een vervolg op eerder geplaatste delen uit een manuscript met herinneringen aan de kinder- en jeugdtijd van de schrijver in Westmaas en -hieronder- in Oud-Beijerland. Het sluit aan bij het geplaatste deel in nr. 78 (december 1998): “Een angstige Barmhartige Samaritaan”. Op blz. 4, 7e regel van onder staat: “Toch lokte die plek (de bedstee), niet alleen omdat het er nog warm was, maar vooral ook omdat ik daar niemand in de weg liep. Daarmee was het ook een geschikte situatie om nog een hoofdstuk Engels of Wiskunde na te kijken.”

In dat nieuwe, kleine, eigen ‘warme vierkant’ leerde ik het eerste huiswerk voor de tweede klas. In de intieme sfeer van niet meer dan zo’n tweehonderdveertig leerlingen en vijftien docenten. Behalve de lokalen op de begane grond nog één verdieping en een zolder. Zo’n twintig lokalen, dan was het op. Ze hoefden dan ook niet genummerd te zijn. Het was ‘het lokaal van Tjalma of De Rooy’ of ‘het wis- en natuurkundelokaal’ of ‘het aardrijkskundelokaal’. De hoogste graad aan specificatie vormden, behalve de cijfers van de klassen 1 tot en met 5, de toevoegingen A en B achter die cijfers. Toevoegingen die bij de klassen 4 en 5

een verschil in 'richting' aanduiden, maar bij 1 tot en met 3 slechts 'parallelklas' betekenden.

Bij lokaalwisseling en aan het begin en einde van de pauzes stond meneer Ploeg, de directeur, samen met de conciërge, meneer Smit voor het kamertje van de conciërge - vrijwel altijd in de flank gedekt door de wis- en natuurkundeleraar, meneer Tjalma.

In dat vak gaf ook de directeur les.

Een kleine school, voor ons gewoon, voor de meeste docenten ook. Dat het echter ook anders kon, grootschaliger, leerfabriek-achtiger, vertelde één van hen. Zij had gehoord van een bevriende docent op een grote, middelbare school, ergens in Rotterdam, die midden in een lesuur een - zo meende deze - hogere-klasser tegemoet kwam op de trap. Aan wie hij vervolgens verbaasd de vraag stelde: 'Heb jij geen les?'

Waarop de hogere-klasser antwoordde: 'Ik gééf hier les'.

Op onze H.B.S. was dat uitgesloten. Ondergaan in de massa was daarmee geen reëel gevaar, niet in 1A, niet in 2A, in geen enkele klas.

Toch kwamen er op een gegeven moment tranen, mijn tranen. Ik hilde, niet zo maar één keer, nee vaker. Niet omdat ik het op de blokfluit bij meneer Slijter niet

verder bracht dan de vierde regel van het Wilhelmus. Niet omdat ik steeds een onvoldoende haalde voor algebra bij Tjalma, of voor mens- en dierkunde bij de uit Indië gerepatrieerde Bernasco. Want dat was niet het geval.

Ook niet omdat ik geen sympathie ervoer van m'n klasgenoten. Want die voelde ik wél. Evenmin omdat ik bijna de enige was van Westmaas.

Zat dat in de lucht gegooide rapport me nog dwars? Legde dat een prestatiedruk op me? Was ik bang om die volledig op-eigen-houtje genomen stap niet waar te maken? En had ik drommels goed in de gaten dat ik niet mocht falen tegenover ... ja, tegenover wie? Wie zat me achter de broek? Niemand, helemaal niemand, maar toch.

Of had ik het gevoel thuis de Munnikenlandse grond onder mijn voeten kwijt te raken als ik onvoldoendes haalde? Was het de gedachte dat ik dan misschien wel het hele jaar koeien moest melken. En dagelijks werken in de tuin, 's zomers maar ook 's winters, prei pellen in februari en sjalotten poten in de koude, harde, maartse klei?

Was ik bang me niet ongeremd verder te kunnen ontwikkelen? Dat het daarmee voorgoed afgelopen zou zijn als ik te veel onvoldoendes achter elkaar haalde? Schreef ik daarom de achterkant van mijn schrift van Duits vol met woorden om m'n repetitie bij juffrouw Timmermans beter te kunnen maken? Die dat ontdekte en zich zeer teleurgesteld in me toonde. Een dieptepunt in m'n H.B.S.-'loopbaan' en bovendien een deuk in m'n aanzien bij klasgenoten als knappe leerling. Deuk in de image van 'Jantje Leer'.

Hoe kwam ik daar overheen? In de eerstvolgende pauze stond ik tussen vitrines met geraamten van muizen en patrijzen, botten van koeien en varkens. Het was een ruimte tussen het aardrijkskundelokaal en dat van Bernasco, die mens- en dierkunde gaf. Als gebroken leerling stond ik daar. Gebroken door een rechtmatig toegekende vier voor algebra of een 5+ voor menskunde. Maar ik stond er niet alleen. Tussen m'n rijkelijk vloeiende tranen door keek ik nu en dan heel schuchter in de ogen van meneer De Rooy. Samen met de woorden uit zijn mond bliezen die ogen me weer nieuw leer-vertrouwen in, nieuw leven. Door me keer op keer te vertellen dat ik het heus wel kon, door er op te wijzen dat m'n vorige rapport toch goed was. En dat iedereen wel es een keer een onvoldoende haalde.

Zo kwam in dat lokaal, vaak al in de loop van dezelfde dag, m'n zelfvertrouwen weer terug. En zag ik in gedachten de volgende repetitie al weer wél een voldoende voor algebra, en zou laten zien dat ik ook zonder spieken een voldoende voor Duits kon halen.

WAT DE KRANTEN ZEGGEN

Ditmaal kijken we met de redacteur van de krant mee terug in de tijd. In 1947 schrijft hij in "Het Nieuwsblad voor de Hoeksche Waard en IJselmonde" een artikel over het voormalige Oud-Beijerlandse gemeente-huis. Het artikel hieronder is letterlijk uit de krant overgenomen.

“325 JAAR GELEDEN DE EERSTE STEEN VOOR OUD-BEIJERLANDS RAADHUIS GELEGD.

Eenmaal was er een logement en woonde er de “Casteleijn”.

Een prachtige zomeravond.

De zon zendt haar laatste stralen over de aarde, langzaam daalt zij aan de Westerkim om later in het oosten weer te herrijzen in de eeuwige kringloop van de bewoonde planeet om deze warmte en licht te brengen. Het is een avond zoals Holland er met zijn wisselvallig klimaat weinigen kent. Door een koelte brengend avondwindje voortbewogen ruist het goudgele graan op de akker, als zingt het een lied om de voorbijganger te attenderen op de schoonheid der natuur die zich daar aan zijn oog ontrolt.

Langzaam beweegt zich een zeilbootje voort op het water. De inzittenden haasten zich niet thuis te komen, zij genieten van de stilte, de heerlijke idyllische zomeravondstilte op het water.

In de verte tekent zich het dorp af: Oud-Beijerland. Imponerend ligt het daar, fraai zijn de silhouetten van de fabrieksschoorstenen en torens van de Grote en R.K. kerk, die zich als uitroeptekens tegen het firmament verheffen, de majestueuze korenmolen en het pittoreske Moskeetorentje van de H.B.S. dragen in niet geringe mate bij het vergezicht te volmaken. Oud-Beijerland is schoon. Maar wie er oog voor heeft zal die schoonheid ook op iedere willekeurige dag van het jaar ontdekken.

Wie deze gemeente aan het Spui kent, haar aanleg, haar bouw, haar historische huizen en gebouwen zal de uitlating van Vermeer in een ongeveer een eeuw geleden verschenen Aardrijkskundige encyclopedie, dat Oud-Beijerland “een der schoonste dorpen van het Koninkrijk is”, misschien een weinig overdreven achten, doch zal zich zeer wel kunnen indenken dat in het begin der negentiende eeuw deze woorden geenszins grootspraak waren. Nog kan de aandachtige beschouwer de overblijfselen van deze schoonheid waarnemen, overblijfselen die toch bijdragen om ook nu Oud-Beijerland nog de eerste plaats in de Hoeksche Waard te doen zijn.

In 1938 gerestaureerd.

Een van die historische monumenten waar de Oud-Beijerlander trots op kan zijn en ook is, is het fraaie raadhuis, dat schilderachtige zeventiende-eeuwse gemeentehuis, zo uniek gebouwd over de het dorp in twee helften splitsende gracht, het raadhuis waar sedert eeuwen de vroede vaderen zetelen en de in de loop der jaren zo sterk uitgebreide gemeente, besturen. Wie leest dat in de zijgevel het bouwjaar 1622 is aangebracht, zal bij even nadenken bemerken, dat het dit jaar juist 325 jaar geleden is dat dit historische bouwwerk is verrezen en om precies te zijn kunnen wij er aan toevoegen dat het op 5 Mei 1622 was, dat de eerste steen werd gelegd. Een gedenksteen in de bovengang geplaatst heeft er voor gezorgd dat deze datum niet aan de vergetelheid is prijs gegeven. In de klassiek oudhollandse taal van die dagen leest men: “Deur Abram Pandelaert en Isaack Manricque gelegijt werd den 5en Meij d’eerst’steen aen dees Fabrique Anno 1622”. Blijkens een tweede steen is die mijnheer Pandelaert een vooraanstaand rentmeester en secretaris geweest, een vermogend man die later tevens heemraad van de polder werd en eigenaar was van de steenbakkerij aan het Spui, gelegen tegenover het Berengat, die doorliep tot aan de Oude Tol.

Een logement in het raadhuis.

Interessant en ook prettig is het om eens in de oude geschiedenis te snuffelen om eens uit te vissen hoe de toestand was in de dagen dat in de Voorstraat de eerste steen werd gelegd voor het thans monumentale raadhuis. En dan is het leuk te ontdekken dat de benedenverdieping was ingericht voor ... logement en voor woning van de “Casteleijn” en dat boven de vertrekken waren van de Hoge Vierschaar: dat waren dan de Baljuw met zeven leenmannen. Bovendien was ook de Magistraat daar ondergebracht. Zijn college bestond uit de Schout met zeven Schepenen en een Secretaris. En om in die dagen niet uit de toon te vallen was er ook nog een civiele gijzelkamer. Kwistig in het uitdelen van wijze lessen hadden onze voorvaders op de deur van deze kamer geschreven “Bemindt Godt boven allen werelt wijdt. Niemand onbenijdt”.

Vreemd voor ons te horen dat in het raadhuis een logement gevestigd was.

In 1797, dus 175 jaar later bestond het nog want in dat jaar werd aan de hospes H. van Meel F 9,- betaald voor 3 jaren rekening doen en ook interessant is te vernemen dat de kerkrekening van 1698 een ontvangst aangeeft van 17 stuivers van de hospes op het raadhuis voor het gebruik van een tafel en enige banken bij gelegenheid van de Oud-Beijerlandse markt waaruit het druk bezoek aan die markt wel enigszins blijken kan. Dat een logement in het raadhuis een deftig logement was, spreekt vanzelf. Met “De Ouden Hoorn” was het beste in de omgeving. Van mindere rang waren “De Nieuwen Hoorn”, “Het Witte Paard”, en “Sint Joris”.

Ja, het ging er drie eeuwen geleden wel enigszins anders naar toe dan heden ten dage, in vele opzichten zouden wij deze tijd niet terug verlangen, in andere opzichten weer wel. Het dorpsleven was rustiger, geen haast, geen gejaagdheid, veelal gemoedelijkheid. Wat te denken van de vergadering van het bestuur van de gemeente en van de polder in ditzelfde gebouw, waar de kasteleinsvrouw Jen-

neke Jansdr. de gezonde eet- en drinklust van de heren verzorgde?

De voorzijde van het dorps huis.

Dat het Oud-Beijerlandse dorps huis zo'n imposante en ook keurige aanblik geeft is wel in de allereerste plaats te danken aan de voorzijde, de gevel die zo echt in oude stijl bewerkt is. Daar is de dubbele stenen trap met negentien treden, de stevige ijzeren leuning en het hek op het bordes, daar is de topgevel met zijn drie nissen in de middelste waarvan het beeld van Justitia, de godin der gerechtigheid, prijkt met blinddoek, schaal en zwaard. Bij beschouwing van deze symbolische uitdrukking van het recht komen de woorden van de Prins onzer dichters Joost van den Vondel in herinnering:

“Rechtvaardigheid bekleet haer stede,
Regeert met haren staf, en
Weeght een ieders Recht,
Gelijck en ongelijck, door
‘s weeghschaels tong beslecht.”

Enmaal heeft de godin der gerechtigheid de moed opgegeven, zou losbarsten en in weergaloze barbaarsheid duizenden, neen miljoenen jonge mannen, vrouwen en kinderen zouden vallen. Juist aan de vooravond van dit rampjaar liet zij haar beide schalen, het symbool van het recht, vallen. Het zwaard hield zij echter nog in de hand. Het recht was ter aarde gesmakt!

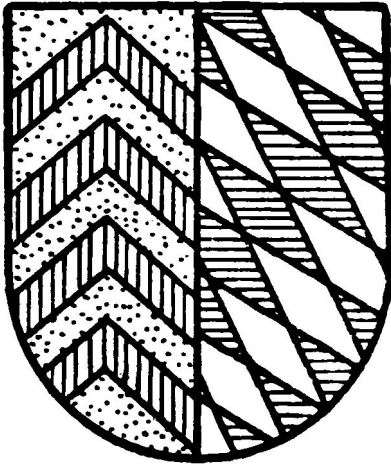
Aan weerszijde van Vrouwe Justitia staan in de beide andere nissen als bewakers van recht en gerechtigheid twee schildhoudende leeuwen. Het gemeentewapen boven de deur heeft de vorm van een schild; rechterhelft is het wapen van Beijeren; de linkerhelft dat van Egmond. Overal is op gelet, niets is vergeten, het geheel is keurig en met zorg uitgewerkt.

Onze voorvaderen besteedden wel aandacht aan de uitbreiding van dorps- en stedschoon. Is het niet opmerkelijk, welk een fraaie versieringen vaak aan en in oude huizen en gebouwen worden aangetroffen, versieringen meermalen met eindeloos geduld met de hand minutieus bewerkt?

De naam Egmond.

Het is hier ook wel de plaats en de gelegenheid om op te merken dat alleen in het raadhuis de naam van de stichter van Oud-Beijerland voortleeft. Het wapen van graaf Lamoraal van Egmond is in de gevel verwerkt en sedert kort heeft het raadhuis nu ook een gebrandschilderd raam met zijn beeltenis en die van zijn _____

gemalin. Eigenaardig toch, dat naar

deze sympathieke figuur uit de oudheid die zo ontzaglijk veel voor het welzijn der gemeente heeft gedaan en die tenslotte op zo'n tragische wijze in Brussel het leven heeft gelaten, eigenaardig toch dat in de plaats die hij stichtte en in aanzien bracht, op geen enkele wijze zijn naam voorleeft, dat bijvoorbeeld geen enkele straat naar hem en zijn echtgenote is genoemd, terwijl toch steeds nieuwe straten worden aangelegd die de geenszins toepasselijke namen van bijvoorbeeld Linde- en Bosstraat krijgen toegewezen van overheidswege. Een herdopping zou helemaal niet zo vreemd zijn.

In later jaren.

In later jaren nog heeft het raadhuis voor vele doeleinden gediend, doeleinden waarvoor het nu niet bepaald was gebouwd. Zo vonden er in 1848 naast de vergaderingen van het plaatselijk bestuur ook de zittingen van het kantongerecht plaats: van 1865 tot 1886 werd in de uitbouw waarin vroeger de oudste politieagent woonde, het eerste telegraafkantoor gevestigd, daarna kreeg dat deel zijn oude bestemming weer terug. En nu? Ach, iedereen weet dat het nog steeds de trots is van Oud-Beijerland. Het was het sieraad van de gemeente en is dit nu nog, ja juist na de restauratie van 1938-'39 is het dat meer dan ooit tevoren.

Want ook aan het dorps huis knaagde de tand des tijds, de buitenmuren gingen scheuren en jaren achtereen probeerde men door witte bepleistering, deze tekenen van bouwvalligheid en ouderdom aan het oog te onttrekken. Ondanks het feit dat telkenmale in de Raad over restauratie gesproken werd viel het besluit eerst in 1938. Onder toezicht van Monumentenzorg vond deze grondige reparatie, die een bedrag van ong.F 50.000,- vorderde, plaats. Schoner, grootser en men zou bijna zeggen stijlvoller is het dorps huis weer herrezen. Iedereen kent het in deze staat, velen kennen ook het interieur dat even stijlvol is als het buitenaanzicht, zij beseffen ook de grote historische waarde van dit bouwwerk, waarvoor iedere vreemdeling met belangstelling blijft staan en zij weten, ja zijn overtuigd dat dit raadhuis bij Oud-Beijerland behoort, dat het is vergroeid met het dorpsbeeld zoals de Oude Kerk met haar vijfspitsige toren met Delft, de Westertoren met Amsterdam en de Oldehove met Leeuwarden.

De stoelen waren te duur.

Wij willen niet besluiten alvorens nog even te hebben stilgestaan bij de stoelen in de Raadszaal. Aan dit meubilair is, voor wie personen en toestanden van de tijd kent, een enigszins pikante herinnering verbonden niet geheel van humor ontbloot. De oude stoelen hadden hun beste dagen gehad en ter vervanging door nieuwe werd aan B. en W. een blanco crediet verleend. In 1922 verschenen ze. Echte, mooie, stevige Oud-Hollandse stoelen met hoge rugleuningen en rundlezen zittingen, echte degelijke Raadhuisstoelen.

In plaats van vreugde en trots over deze aanwinst die men verwachten zou, kwamen de protesten los. Hoe kon men toch zulke stoelen kopen! Waren ze dan niet mooi en vroede vaderen waardig? Ja natuurlijk, dat wel, maar wie koopt er nu stoelen voor F 1.340. Dat was het wat de tongen los maakte en de pennen in beweging bracht. Onder meer verscheen een “Jammerklacht van de nieuwe stoelen in de Raadszaal te Oud-Beijerland”, welke wij in haar geheel afdrukken en waarmede we dan tevens deze beschouwing ter gelegenheid van de eerste steenlegging voor het raadhuis 325 jaar geleden besluiten.

Jammerklacht van de nieuwe stoelen in de Raadszaal te Oud-Beijerland.

“Daar staan we nou, daar staan we nou,
Van kostbaar eikenhout,
Heel kunstig opgebouwd,
Een vakman ziet, maar zoo subiet,
Dat we heel sterk en fijn,
Ja, onverslijtbaar zijn.

Refrein: En och,

En toch,
Is niemand uit de Burgerij,
Zoo blij,
Als wij,
Omdat, o strop!
Wij kosten meer dan duizend pop.

Wat zijn we mooi, wat zijn we mooi,
Met beeldhouwwerk belaan,
‘t Gemeentewapen bovenaan!
En dan die drie, -die grooten- die,
Bestemd zijn, o-o-je!
Als troon voor B. en W!

Refrein: En och, enz.

Wat zijn we zacht, wat zijn we zacht,
Bekleed met runderleer,
Verbeeld je onze eer,
Als daar heel teer, zoo'n hooge Heer,
Z'n achtbare batterij,
Zoo op ons nedervlij.

Refrein: En och, enz.

Wat zijn we trotsch, wat zij we trotsch,
Op heel ons grootsch bestaan,
Wie haalt ons hier vandaan?
Op ons bepraat de Achtb're Raad,
Met wijsheid en verstand,
Het heil van Beijerland,

Refrein: En och, enz.

Maar desondanks, de stoelen zijn betaald en ze maken ook in de nieuwe geres-
taureerde Raadszaal lang geen slecht figuur.

V."

P.J. Pot

DE VRAGENRUBRIEK

Antwoorden.

Er zijn slechts 2 reacties binnengekomen op de vragen uit het bulletin nr. 87, te weten op vraag 514 en vraag 518.

De reacties zijn inmiddels doorgestuurd naar de vragenstellers.

Vragen.

525.

Teunis Bos, geb. Strijen 21-3-1853 tr. Maaïke van Driel.

Hieruit:

Cornelis Bos, geb. Strijen 8-11-1913.

Gevraagd: de nakomelingen van Cornelis Bos.

526.

Jan T(h)eunisz. Broer (Broere, Broeren), geb. Nieuw-Lekkerland ca. 1743 tr.

1768 Poortugaal Maartje Jansdr. Glesuur, later woonachtig in Klaaswaal.

Nakomelingen vooral in Puttershoek en Klaaswaal.

Vermoedelijke ouders zijn Teunis Broer en Geertrui Stratenburg.

Gevraagd: nadere informatie over Teunis Broer en zijn zoon Jan T(h)eunisz.

527.

Pleun Jansz de Geus, geb. Mijnsheerenland of Strijen 1760 tr. Puttershoek

Neeltje Jabaay, geb. 6-10-1765.

Hieruit:

Jan de Geus, geb. Puttershoek ca. 1808.

Gevraagd: de juiste geboortedatum van Jan de Geus en eventuele andere kinderen uit het huwelijk van Pleun de Geus en Neeltje Jabaay.

528.

Gevraagd: zijn er namen bekend van molenaarsfamilies uit Strijen en omgeving uit de periode 1550-1700 en zo ja, passen de namen van Jan Fontain of Cornelis Lamberts daarbij?

529.

Marigje In 't Veld, geb. Maasdam 10-4-1869 tr. 1e Pleun Sint Nicolaas, geb. 's-Gravendeel 1867, welk huwelijk door echtscheiding werd ontbonden.

Uit een andere relatie van Marigje In 't Veld zijn geboren:

1. Marigje In 't Veld, geb. 's-Gravendeel 22-2-1896.

2. Adriana Dirkje.

- Gevraagd:
- a. De ouders van Marigje In 't Veld, geb. 10-4-1869.
 - b. Overlijdensplaats en -datum van Marigje In 't Veld, geb. 22-2-1896.
 - c. Geboorteplaats en -datum van Adriana Dirkje.

530.

Jan Scheurwater was stemgerechtigd burger in Strijen op 26-1-1796 en woonde in Kooyland, Strijenschen Polder in 1797 en zou toen 30 jaar zijn geweest.

Gevraagd: nadere gegevens over Jan Scheurwater.

U wordt van harte uitgenodigd om uw vragen, die betrekking hebben op de Hoeksche Waard, in te sturen naar:

P.W. van Hulst
Ruigoord 133
3079 XP Rotterdam
e-mail genealogie@streekmuseumhw.nl

Vergeet niet een postzegel in te sluiten.

Peter van Hulst

WERKGROEP "DIALECTEN HOEKSCHE WAARD"

Op de oproep in het vorige bulletin om verhalen van vroeger al dan niet in dialect in te zenden is in ieder geval gehoor gegeven door de heer A. van Zanten. De heer Van Zanten (een oud-medewerker van de werkgroep dialecten) is opgegroeid in Goudswaard en woont thans in Zeeland. Hij heeft ons beloofd in de toekomst meer verhalen toe te sturen, waarvoor wij hem bij voorbaat al willen bedanken.

De werkgroep dialecten kan overigens nog steeds dergelijke verhalen gebruiken. Neem gerust contact op met de werkgroep.

Door het wegvallen van een aantal personen uit de werkgroep dialecten zoekt deze groep ook actieve personen, die deel uit willen gaan maken van de dialectgroep. Met name uit 's-Gravendeel, Oud-Beijerland, Heinenoord, Maasdam, Mijnsheerenland, Westmaas en Nieuw-Beijerland zoekt de werkgroep vertegenwoordigers.

Contactadres, zowel voor verhalen als nieuwe medewerkers is Chris den Boer, Lindenlaan 28, 3286 XJ Klaaswaal, telefoon 0186 - 57 28 92, of via E-mail: Chris.Lenie@hetnet.nl

Slachte

Schoin an den andere kant van de straet bai ôôns weunde een jonge, die z'n opao slachter was.

In den herrest zagge dat mannetjie op z'n fiets rondraie, mit van die grôte fiets-tasse achterop, om bai de meÿse thois verrekes te slachte. In die tasse hattie een grôte leren koker mit een hêêle straol anderandere messe en zôô'n aizer om die messe an te zette en een paor schône sokke. Oônzen buurjonge zee altheid, da sun opao gien verreke kon steke, zonder dassun klompe vol mit bloed stonge. Ik vong dat maor een raor verhaoltie, want waerom trekt tie man dan gien laerze an, doch 'k tan bai m'n aige. 't Was aigelijk maor een iel mannetjie dien opao, maor toch keek ik wel een bietjie tegen 'm an. Dattie zôômaor verrekes dôôdstak.

Bai m'n vriendjie thois mos ter ok een keer geslacht worre en hai vroeg of ik kwam kaike. Toen ik teran kwam, waere ze al druk in de weer. D'r stonge al verschaie wasketels op 't mesien te werreme, want der mos kokend waoter weze om die haere van 't verreke of te schrappe. De leer, van zôô'n boerewaoge, stong ok al klaor om 'm an te hange. Flak achter 't hois was een straetjie mit een geut ter langs die naer een ofvalpitjie liep. 's Maondags deeje ze daer de was glôôf ik. Daer most gebeure. Wai mogge voor 't keukeraom zitte op te geutstêen om te kaike.

Die meñse hadde een hêêle langen toin en hêêlemael achterin, bai 't Sandêê, stong 't verrekeshok. Zôôdoende mos tat bêêst nog een hêêl end lôôpe over 't paedtie langs ten toin. Ze deeje een touw, mit zôô'n schoiflus, om z'n êêne achterpôôt om'm te kenne houwe en om 'm om te kenne trekke as tie d'r was. Maor hai was ter nog niet en hai was nie fan plan om d'r hene te gaon ok. Da bêêst was te lôôp nog niet oit of hai nam me een raom, dwars deur den toin. De rooie kôôle vloge deur de lucht en de man die 't touw vasthiew en nie los wou laete netuurlijk, stoof op z'n knieë tusse de andaivie deur. En schrêêuwe dattie dee, dat verreke. Nou d'n toin ging hêêlemael onderstenbove, da kejje begraipe.

D'r waere onderhand wat meñse baigekomme, mit al dien leve en ik was ok van de geustêên geklomme om ut een bietjie duchterbai te kenne bekaike, maor 'k scheet zôôwat in m'n broek meñse. Ze slogen 'm as berespek, mit een riek en een schop. De schop brak geweun in twêêje. Maor 't hielp allemael gien mieter. 't Schouw niks of te ellebessebôômpies en de kroidoorns, die halferwege den toin stonge wiere ok verrinneweerd. Daerom heb tien opao um daer gestoke, middenin een errebezed. Toen was tie wel rustig.

Maor 't was nog nie klaor netuurlijk, want hai mos nog naer 't straetjie. Eerst zoue z'm slepe op een baole zak, maor da ging niet. Veuls te zwaer. Toen hebbe z'm op te leer gerold en 'm mit zôô'n mannetjie of zes gedroge. Dat was me waerchtig een kerrewai. Deur al dien drukte bin'k geweun vergete te kaike of tie opao nou schôône sokke angetrokke heb of niet. Daerom weet ik nou nog niet of tat verhaol nou waer of gien waer is.

Afain, d'n anderen dag kreeg m'n moeder een stik spek van de slacht in zôô'n emallie schaol mit een theedoek d'r overhene. D'r zatte allemael van die blauwe strepe op tat spek. Das van die schop en die riek, doch ik glaik. Zôô hebbe z'm gesloge. 'k Mos ter bekant van schrêêuwe. 'k Heb ter ok niks van opgeëte ok. As ik daeran doch begong'k geweun te kôôke.

Aochie

AANWINSTEN

De voorwerpen die aan het Streekmuseum worden geschonken krijgen niet zonder meer een plaats in het museum. Eerst worden namelijk de voorwerpen uitgebreid beschreven voor een goede registratie. Elk voorwerp krijgt een identificatiecode en onder meer worden de maten en de kleur(en) vermeld. Voorbeelden van dergelijke beschrijvingen zijn hieronder opgenomen.

De beschrijving blijft niet beperkt tot de recente aanwinsten. Drie vrijwilligsters besteden een deel van hun vrije tijd aan het project om alle in het museum aanwezige voorwerpen te beschrijven en in een computerbestand op te nemen. Dat geeft de mogelijkheid later met het gegevensbestand allerlei bewerkingen uit te voeren. Er zijn duizenden voorwerpen en u kunt dus nagaan dat dit een hele klus is waar heel veel tijd in gaat zitten.

Hieronder volgt de vermelding van de in de afgelopen periode geschonken zaken.

De collectie landbouwgereedschappen werd aangevuld met: een zeis met lange steel, vier jute zakken voor “Sluis” kippenvoer, twee zakken met opdruk “J de Vroedt”, twee kuikenvoerbakken, een zicht met korte steel en een smakzeis.

Veel aanwinsten bij de textielcollectie ditmaal.

Wij noemen er enkele met de uitgebreide beschrijving:

- een witte blouse (getailleerd) met lange mouwen, op-staand kraagje en veel broderie en geplooid befje/manchetten
- een zwarte entre-deux met ca. tien machinaal geborduurde bloemen, verbonden door blokjes en golven (platsteken)
- een witte katoenen gehaakte beddesprei met elf hele zes-hoeken en twee halve, sierhaakwerk met veel noppen, brede kantrand rondom, waaivormig gevouwen/gehaakt
- een mokka-beige-ecru-donkerbruin sierkleed, chenille-achtig, patronen in brede randen, rondom een brede lange rand in verstek aangezet, onderling weer door middel van flanelsteek/point d’esprit aan elkaar verbonden, haakwerkranden, alles machinaal, rechthoekig.

Met een korte beschrijving: een wit onderlijfje (blouse), een witte opbergzak waar-schijnlijk voor nachtkleding, lange witte fijngebreide kousen, een ivoorkleurige entre-deux op ondergrond van tule en rasterwerk, een wollen deken met rand met bladerranken, een tafelkleed en een buideltasje met kwast en reticulesluiting (gehaakte koordjes). Een bijzonder oude aanwinst is een kleine merklap met ingeborduurd "1795".

Tenslotte noemen wij nog de volgende aanwinsten: twee stoelen met biezen zitting en gedraaide poten, enkele afdrukken van lakstempels: "Hulp(post-)kantoor Nieuw-Beijerland (1888)" en "Postkantoor te Oud-Beijerland (1894)", een koperen lakstempel met houten handvat: Hulpkantoor Nieuw-Beijerland en een glas met het erin gegraveerde portret van koningin Wilhelmina en met de tekst: 1890-1898 Hare Majesteit Wilhelmina Koningin de Nederlanden, vijf kopieerpotloden in doosje (uit ongeveer 1920). Een vulpotlood voor een damestas, vier Faber potloden (eveneens uit ongeveer 1920), een penhouder en en doos pennen, een tabaksdoos Van Nelle, een aarden en vier natuurstenen knikkers en een zilveren sigarettenpijpje in foudraal.

De gevers van de hiervoor genoemde zaken bedanken wij van harte.

R. van der Waal